

Vigasztalás

Ady Endre mondta, — ő, aki nekünk, ennek a generáció egyrészének, amely ma benn áll az élet közepén, élt mutatót és irányt a cél felé —,

Dr. Sz. Szamek Sára

hogy »gőzöszön jár ma az ember-ész«. Rövid időmult csak el azóta és az »ember-ész« meghalványozta gyorsaságát, ma már nem gőzöszön jár, az éter hullámain hűmpölyög és rohan felénk szerte a világból. Mégis-mégis mint ha itt Szegeden még az éterhullámok felénk rohanó gondolat elé is szel-

relnének »megálljt« parancsolni s körülvenni ezt a várost, ha lehetne, az évszázadok előtti gondolatokat őrző nagy kínai fallal. Itt ma még »fantasztikum« minden új elgondolás, talán nem is elgondolás, de adaptálása az új élet követelő új szükségszerűségeinek. És ez a vád, a »fantasztikum« vádját, itt mindenkit, aki mást akar, újat akar, életet akar, itt a cifra köveken. Éremem is — sokszor. Pedig a realitás útját járom. Exakt tudományok alapján, megjárt utakon, nem új próbálkozásokat, meglevő eredményeket akarok adni. — De itt megállottak az órák és hiába kiáltott reggelt a kakas.

S azért gondolok sokszor arra (s engedjék ez meg nekem, a rideg realitások emberének is legalább egyszer — karácsonykor), milyen jó is volna, ha igazuk lenne azoknak, akik annyiszor dobálják felém a »fantasztikum« vádját. Milyen jó lenne, ha lehetne, ha lennének az embernek képességei hozzá, beállni az emberiség nagy vigasztalói közé. (Hiszen nem lenne soha jobbkor, annyira kellene ma a vigasztalás.) Milyen jó lenne beállni a Campanellák, Morus Tamások, Fourier-k, Owen-ek és Anatole France-ok sorába s velük álmodni a »fehér kövön«. Velük álmodni ennek a szomorú és rideg világnak egy szebb mását a magam, a mások gyönyörűségére. Megálmodni — ha már mást nem tudunk — a ma eltiportjainak egy igazságosabb világát, egy »Tagsraum«-ot, ahogy azt a lélekkutatók mondják, hogy oda-menekülhessen a ma embere, akinek már nincs más menekülés. Jó lenne... De hiába. Karácsonykor álmodni szabad, de mégis mindenki ideálított valamire. S, ha nekem az jutott, hogy váltig mondjam: Szegeden sem lehet fantasztikum az, ami nyugaton már élő valóság, hogy ott ma és éppen ma, az emberi nyomorúság legválságosabb idején épült fel a jövő generáció, a gyermekek jobb világa: váltig fogom mondani.

S tudom — mert ez a természet törvénye — ezek az energiák, ez a váltigmondás sem vész el. Mert a realitások már itt állanak a kínai fal előtt. Ma még csak kopogtatnak a kapukon és beboresztást kérnek. De ha elérkezik az idő, le fogják a falat dönteni. Ledöntenék még akkor is, ha nem az emberi maradvány és a még mindig tanulni nem akarás romlandó anyagából, de nehéz termésköböl, ércből, vashálóból épült volna is.

S ez ma a vigasztalás nekem és legyen vigasztalás mindenkinek, aki vigaszra szorul.

Dr. Sz. Szamek Sára.

Uj évre

a legdivatosabb

fűzők, melltartók,
harisnyatartók

legjobb beszerzési forrása

Káldor J. és Tsa cég

Szeged, Kárász ucca 8. sz. Tel. Aut. 21—02.

Maradandó értékű

a hordozható villamos

Singer varrógép

Precíziós munka és elismert legjobb minőség!

Részletfizetésre is! Kényelmes havi részletek.

Díjmentes bemutatás saját otthonában.

Singer Varrógép Részvénytársaság.

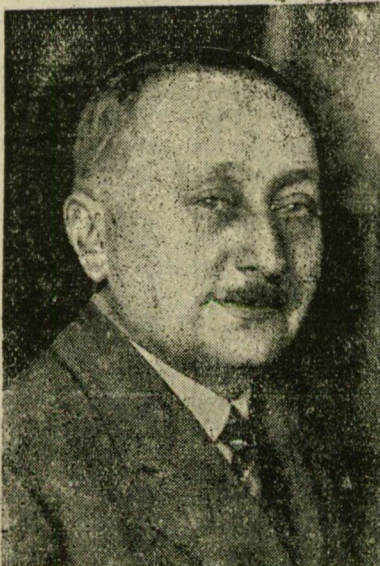
Fióközlét: Szeged, Kárász ucca 1.

B. 12

A szegedi tanyák válsága

Írta: dr. Szivessy Lehel.

Egy évvel ezelőtt, e lap hasábjain Szeged gazdasági életének és fellendülésének munkaprogramjával foglalkoztam és akkor azt a megállapítást vontam le, hogy

Dr. Szivessy Lehel

a város készítsen olyan átfogó gazdasági programot, amely az új törvényhatóság tanyai programja volna. Art iram, hogy a tervnek éppen úgy fel kellene ölelnie a gazdasági, vizsábályozási, vizöntözési és forgalmi, mint a kulturális és népnevelési kérdéseket, amelyeknek minden egyéb beruházási kérdést meg kell előznie.

Amikor ezt a karácsonyi cikket megírtam, a gazdasági válság még korántsem volt olyan akut, mint most. Maga a város érdemes polgármestere sem látta oly közelről fenyegetőnek

a tanyai gondolat felborulását,

mint amiként hirdettem és most látja már az egész város közönsége, hogy nincs fontosabb és nincs égetőbb kérdése e városnak, mint a tanyai problémának sikeres és teljes megoldása.

A szegedi földbirtok kérdése természetesen nem csupán helyi kérdés, nem csupán a tanyai gazdálkodásnak csődje, hanem elsősorban és főleg világgazdasági kérdéssé válik. A mezőgazdaság világgazdaságtörvénye nélkül természetesen elképzelhető lenne a gazdálkodásnak az az árpádkori rendje, amely a tanyákon ma is divatozik, de a világgazdaság össze-roppanása, a tanyai primitív rendszer lehetetlenségét a legerősebb és vakítóbb reflektorral világítja meg.

Hiába dicsérjük a legszebb melódiával a kisbérleti rendszert,

mai alakjában e rendszer életképtelenségét a viszonyok beigazolták.

Az a polgárság, amely Szeged város lakosságának 40 %-át meghaladja és amely semmiféle vagyonnal nem rendelkezik és amely soha vagyont a gazdálkodásnak mai módja mellett nem is szerezhet, — a várossal tulajdonképpen generációkon át, ellenérdekben él. A városnak, mint bérbeadónak az az érdeke, hogy minél nagyobb, a haszonbérletnek, hogy minél kisebb bért fizessen.

A községekről szóló törvény 120. §-a szerint a községi vagyon bérbeadása rendszerint csak nyilvános árverés útján eszközölhető. A nyilvános árverés ellenben módot és lehetőséget nyújt ahhoz, hogy a földéhség és népünk nagy szaporaságánál fogva, indokolatlan bérreket idézzen elő.

Ez történt most is. Ennek folyományaként nem fizet a bérlő, mert igérni könnyű, de ígéretet betartani nehéz. Helyes eljárás az, amit a város most követ, amikor revízió alá veszi a bérösszegeket, de én azt hiszem, hogy

a kérdést véglegesen így sem oldhatjuk meg.

Nem lehet úgy gazdálkodni, nem lehet úgy intenzív földmunkát végezni, ha nem tudja a földműves azt, hogy munkájának gyümölcsét ő és majdan gyermekei is élvezni fogják.

Ez az elgondolás a föld lassu értékesítésének gondolatához vezet. De ma a földeladás még sem aktuális. Nem aktuális, mert a kis gazdának nincs tőkeereje és nincs képessége arra, hogy bármilyen előnyös áron is vásároljon földet. De nem aktuális a földek eladásának és feldarabolásának gondolata azért sem, mert nem akarunk abba a hibába esni, mint amilyent az állam, a földreform keresztültelénél elkövetett. Nem lehet előbb földet osztani és azután a pénzügyi keresztültelét megalapozni.

Ma pedig, amikor az országban több mint 11.000 ingatlan árverést tüztek ki földekre, gondolni sem lehet arra, hogy akadjon pénzügyintézet, amely a város földjeinek feldarabolása esetén, 50 év alatt lehetséges kifizetését, finansziális komolysággal létesíteni tudná. Igen, ha olyan olcsó pénzünk volna ma, mint az annyi ócsárolt államkölcsön volt egykor az árvíz után, úgy ezt elképzelhetném, de erről ma szó sem lehet.

Tehát szakítani kell a 120. §. első bekezdésével, amely a mindenkori hatóságok szeme előtt, mint érinthetetlen szent fétis lebeg és olvassuk tovább ugyanennek a szakaszának utol-